

AZ

AZ ALSÓZEMPLÉNI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1886. évi ápril hó 6—7. napjain

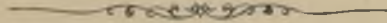
SÁROSPATAKON TARTOTT TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

TÓTH LAJOS,

egyházmegyei főjegyző.

SÁROSPATAK.

Nyomtatta Steinfeld Béla, a ref. főiskola betűivel.

1886.

*Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye 1886. évi ápril hó 6—7. napjain,
Sárospatakon tartott tavaszi közgyűlésének*

JEGYZŐKÖNYVE.

Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye 1886. évi ápril hó 6—7. napján, Sárospatakon tartotta meg, **Kopré Ferenc**, esperes és **báró Vay Sándor**, később **Dr. Lengyel Endre**, hivatalkorra legidősebb világi tanácsbírák elnöklete alatt, tavaszi közgyűlését, több egyházi és világi férfiak közreműködésével.

Jelen voltak:

Zitás István, Bodolai József, Ölbei János, Terhes Barna, Keresztúri József, Zombori Gedő, papi, Bódogh Károly, Pilissy Ferdinánd, Dr. Lengyel Endre, Kóczán Miklós, Szinyei Gerzson, világi tanácsbírák; Végh Bertalan, egyházmegyei ügyvéd s világi jegyző; Kovács János, vámos-újfalusi; Török István, lácai; Körösi György, nagy-géresi; Órás Kálmán, ondi; Páricsi József, karesai; Horváth János, petrahói; Pál Albert, mádi; Czinke István, erdőbényei; Réthi Pál, golopi; Sallai Sándor, erdő-horvátii; Farkas Lajos, vajdácskai; Komjáthi Gábor, szentesi; Kónya András, hernád-németii; Futó János, perbenyiki; Czike Ferenc, ladányi; Fürjész Tamás, lukai lelkészek; Bagdy István, örösi; Kovács János, dobszai helyettes; Nagy Sándor, sárospataki; Hazai Béla, tarcali; Máté Gyula, tárkányi; Besztercei Béla, t.-lúci; Bartha József, esanálosi segédlelkészek; Gérecz Károly, tanítótestületi képviselő; Kérészy István, sárospataki; Keresztyén Mihály, mádi; Simon András, kis-dobszai; Pál István, örösi; Németh János, esanálosi; Csordás Mátyás, monoki; Sáros Ferenc, perbenyiki; Tóth István, szerencsi; Balla István, harkányi egyházak képviselői; Tóth Lajos, fő-; Buda János és Abaházy József, aljegyzők.

1. Elnök, esperes úr, Istenhez emelt buzgó imája után, szívből üdvözlőlvén az egyházmegye egybegyűlt közönségét: mielőtt a gyűlés elé terjesztett ügyek feletti tanácskozás kezdetét vette volna, azon nevezetesebb mozzanatokat terjeszti elő, melyek egyházmegyénk életében mult évi őszi közgyűlésünk óta fölmerültek; az itt főbb tételeiben bevezetett gyűlésünket megnyitó beszédében:

Nagytiszeletű egyházmegyei közgyűlés!

Leverő bánatos érzettől áthatva, szomorú kötelességet kell mindeneknek előtte teljesítenem; hivatalos tiszteből kifolyólag, hangsúlyozva a méltó fájdalmat egyházmegyénk nagy vesztesége felett, melyet első sorban enmagaménak kell vallanom; mert váratlanul elszakasztatott tőlem, kivel, mint társak, együtt foglaltunk helyt e közbizalom kijelölte elnöki széken; s kit közszeretünk s őszinte tiszteletünk nimbuszával környezve, minden ily alkalommal, mint egyik örálló hű vezérünket, leplezetlen öröm érzetünk ömlengéseivel fogadva üdvözölhetünk; hasztalan keresik őt ezentúl e helyütt a mi szemeink, ezen üresen maradt elnöki széken az ő helye nem ismeri őt többé. S egyetlen egy érzés rezegheti át ez óra-percben keblünknek húrjait: a meghatott szív fájó bánata, s a közös részvétnek leverő érzete; mert megújul emléünkben ama végzetes nap, melyen, mint a villám, oly gyorsan, oly váratlanul szállott szerte a megdöböntött gyászos hír, hogy a mi szeretve tisztelt egyházmegyei gondnokunk, *ifj. báró Vay Miklós*, kit még sokáig szerettünk volna bírhatni, nincs többé az élők között. Hogy kit birt — dicsekedéseül — s kit vesztett el a dicsőültben egyházmegyénk, legyen elég annak ismeréseül lelkének s jellemének nemes és tiszta voltára, egyházas s vallásos érzületének jótékonysági tényeiben kisugárzott nyilatkozványaira, s hivatása tisztí körében mindenben teljes odaadással tanúsított munkakészségére hivatkoznom. Egyházmegyei gyűléseink jegyzőkönyvei 1861. évi szeptember 10-ike óta, amidőn dicsőült elhunytunk gondnoki hivatalát elfoglalta, hivatalos hűségének, mint megannyi emléklapjai lévén, fennen hirdetik egyházunk s vallásunk iránti mindvégig kitartó ernyedetlen buzgalmát; mint aki az ily lankadatlan erélyben, példányszerű nemes tettekben s bölcsességben kimagasló, fenkölt szellemű édes atyjától öröklött egyházas erényeihez s lángoló szeretetéhez híven, buzgó odaadással szolgálta felekezetének szent ügyeit. Méltó fájdalomban elmerülve áll meg azért bús emlékezeténél egyházmegyei közgyűlésünk, mert boldogító róla az a tudat, hogy őt gondnokául egy negyedszázadon át bírhatá s magáénak vallhatá. S most annál sötétebb a fájdalom, a gyász, melyet elvesztése felett érezni kénytelen, hogy amidőn kegyeletes méltánylatunk s őszinte tiszteletünk nyilatkozványául, negyedszázados örömnünnepet kellett volna már-már szentelnünk: váratlanul közbejött végzetes halála, a bánatos megemlékezés gyászünnepélyévé tette azt reánk nézve. S azon szellemi s erkölcsi egybeköttetés legnemezebb viszonya, mely egyházmegyénk s *ifj. br. Vay Miklós*, dicsőült gondnokunk között egy negyedszázadig szövődött és tartósan fellállott, elengedhetlen kötelességül szabja elénk immár, hogy egyrészt a szeretet legbensőbb vonzalmával hozzáfűződött édes atyjának, egyházkerületünk nagyérdemű főgondnokának bánatában s fájdalomában osztakozva, kijelentsük előtte legmélyebb tiszteletünk hódolatával részvétnyilatkozatunkat; másrészt, midőn elhunyt jeleseinket úgy sem méltathatjuk önzetlen s feláldozó fáradozásukért egyébként, mint az elvesztésüket fájó érzéssel és a kegyeletes visszaemlékezéssel: egyházmegyei közgyűlésünk kifejezve méltó fájdalmát a veszteség felett, mely egyházmegyénket, b. e. gondnokának végzetes halá-

lával érte, egyházi életünk körében tanusított munkásságának áldott emlékezetét az utódok tanuságául is feltartva, jegyzőkönyvileg megörökítse.

Az ekként megüresült gondnoki hivatal betöltése felett intézkedni, s addig is azt törvényes rendszabályaink szerint, a hivatalkorra nézve legidősebb világi tanácsbíró kinevezése által helyettesíteni immár egyházmegyei gyűlésünk gyűlésünk jogkörébe tartozik.

De nem késlekedhetve tovább az elszomorító viszemléknél — miután minékünk végeznünk kell a munkát, mely reánk vár — mielőtt megkezdendők anyaszentegyházunk szent ügyében való tanácskozásunkat, hivatalszabta időszakos jelentésemet kell a tisztelt gyűlés elé beterjesztenem, felidézve mindazon kiválóbb, figyelemreméltó mozzanatokot, melyek a közelebbi múlt évnek folyamán egyházmegyénk belső életére és ennek kül-nyilatkozataira vonatkozólag felmerültek, melyeket részint észleleteim, részint az egyházlátogatási jegyzőkönyvek nyomán lesz alkalmam előterjeszteni s felmutatni a t. közgyűlés előtt.

Egyházmegyénk egy évi történetének elsőrangú forrásai, kétségkívül az egyházlátogatási jegyzőkönyvek, melyek nemcsak részletes adatokat nyújtanak az egyes egyházakban történekről, hanem az összehasonlítás útján feltüntetni alkalmasok összes egyházi állapotainkat s helyzetünket is. S az általános helyzet, melyet a beterjesztett látogatási jegyzőkönyvekből kivontam, s amit saját esperesi ügykezelésem s tapasztalataim tanuságával is támogathatok, hogy bajok, küzdelmek nélkül nem szűkölködünk és itt-ott egyes szomorú jelenségek is tűnedeznek fel egyházi életünk láthatárán; de azért — hála Istennek — e feltűnedező bajok még nem olyanok, hogy azok leküzdhetlen hullámokat verhetnének. Egyházainkkan legtöbnyire a presbyteriumok törvényszerű kisorsolása békésen végrehajtatott; és ámbár itt-ott feltűnő az egyháziatlanság ama nyilatkozata, hogy a törvényesen megválasztott gondnokok némelyike vonakodik elvállalni a bizalom által nekik szánt tisztet, ami aztán arra kényszeríti az illető egyházakat, hogy a vonakodókat bírság-fizetéssel kényszerítsék a gondnoki (vagy presbyteri) tiszt elvállalására; de ez a jelenség mégis csak kivételes tünemény, s a legtöbb helyen, mint tisztességet, készséggel fogadják a választottak a közbizalom által, kijelölt hivatalos állásukat. Teljes elismeréssel jelenthetem egyébiránt, hogy egyházainkban a vallásos-erkölcsi életről a beterjesztett látogatási jegyzőkönyvek kiemelőleg nyilatkoznak, a hívek s lelkészek között békés egyetértés jeleztetik általában, s az egyházas érzület s hitbuzgóság több helyütt az egyesek adományozásaiban, mint egész hitközségek áldozatkészségeiben visszatükröződve nyilatkozott a közelmúlt év folyamán is. Sőt — amit hálával kell emlitenem — a legmagasabb királyi kegyjóság is több egyházainkat szerencséselteté magasztos kegyelmessége adományozásaival. Több tűzkárvallott egyházaink, mint a lácai 500, s.-hidvégi 400, lukai 200, nagy-kövesdi 100 frttal segélyeztettek; a megyaszói egyház paplak újjáalakulására 150, erdőbényei kisdédóvodára 100, a leleszi templomépítésre 100 frtot nyertek magán pénztárából. Egyéb kegyes adományokról, amint azok jegyzőkönyvileg beterjesztvék, valamint az egyházaknak

építkezésekben s egyéb beruházásokban mutatkozó gyarapodásáról az itt % alatt mellékelt íven foglalt kimutatás az egyházkerületi gyűléshez fogván beterjesztetni; hosszas elsorolásával nem akarván a nagytiszteletű közgyűlés figyelmét fárasztani, csakis a végeredményeket jelezem.

Az összes adományozások 9085 frtot tesznek. Építkezésekre 20082 frt. fordított. Ez összegnél legjelentékenyebb a sajtó-hídvégi egyháznak kiadása, tűzvészokozta romjaiból felépítkezése 10249 frtba kerülvén.

Az egyházak összes bevétele 66527 frt., kiadás 54368 frt., maradvány 12159 frt. Összes tőke-vagyon 52967 frt.; adóság 13498 frt. Magtári vagyon 2148 köből és pénzürtékben 5007 frt.

Egyházmegyénk népesedési mozgalmait a beterjesztett statisztikai táblázatok nyomán következőleg jelezhetjük: Lelkek száma 42523, született fi 1142, nő 1057, összesen 2199; meghalt fi 836, nő 831 = 1667, szaporodás 532; házasodott tiszta protestáns 486, vegyes 62 = 548; iskolaköteles fi 2277, nő 2218 = 4495; iskolába jár fi 2069, nő 1835 = 3904; ismétlők fi 820, nő 829 = 1649; iskolába jár 109 fi, 96 nő = 205; hitben erősítettett 319 fi, 327 nő = 646.

Népiskoláink szellemi állásáról az erre hivatott népiskolai tanügyi bizottság fogja beterjeszteni jelentését.

Az országos egyházi közalapból kiosztatott lelkészeink s egyházaink között 2450 frt. Az államsegélyből, hollandi és szükösi tár osztalékaiból s a Nagy Gedeon-féle alapból kiosztatott összesen 730 frt. 84 kr.

Jelen gyűlésünk tárgyai körözünyileg jelezve lévén, nem kell itt azokat ismételnem.

Őszi közgyűlésünk óta lelkészi karunk is veszteséget szenvedett; hosszas sinlődése után csanálói lelkésztársunkat, *Vitányi Miklóst* ragadta ki, gyámtalan özvegye s kiskorú 5 árvái köréből, a kérlelhetlen halál, folyó év január 30-án.

Ezzel berekesztve ez idő szerint hivatalos jelentésemet: amidőn teljes szívemből üdvözlőném jelen közgyűlésünk egybegyűlt tagjait, magamat továbbra is becses jóindulatukba ajánlva, tanácskozmányainkat ezennel megnyitottnak nyilvánítom.

2. Jelen alkalomra helyettes világi elnökül, hivatalkorra nézve legidősebb tanácsbíró, *báró Vay Sándor* kéretett fel.

Ki a világi elnöki széket azonnal el is foglalta.

3. Esperes úr a mult egyházi év lefolyásáról tett elnöki előterjesztésében, mindenekelőtt a legmélyebb fájdalommal, a veszteség nagyságát feltűntető szavakban tudatá szeretve tisztelt s felejtethetlen egyházmegyei gondnokunknak, méltóságos ifj. báró Vay Miklósnak, folyó évi január hó 8-án történt halálát.

Egyházmegyei közgyűlésünk a veszteség feletti legméltóbb fájdalomnak s gyászának, melyet a soha nem gyengült bizalom és tiszteletből kifolyólag éreznie kénytelen, melylyel dicsőült elhunytunk iránt negyedszázados egyházmegyei gondnoksága alatt viseltetett: most örökre való megválásával, feláldozó önzetlen fáradozásai, érdemei elismerésül és megörökítésül

egyhangúlag kimondá, hogy a veszteség feletti legmélyebb fájdalomnak jegyzőkönyvi nyilvánítása mellett, a váratlan csapás által sújtott édes atyának legbensőbb bánatában s fájdalomában osztakozva, hozzá részvétnyilatkozatot intézend.

Nagyméltóságú Báró! Kegyelmes Urunk!

Mélyen meghatja egyházmegyénk közönségét, valahányszor jelesei s vezérférfiai soraiból egyet-egyet kidőlni lát, kiknek szíve, lelke egyházunk s vallásunk ügyein egész meleg odaadással csüngött; de a legérzékenyebb fájdalom, leverő bánatos érzéstől van áthatva e percben keblünk, midőn örökre elveszténk azon férfiút, ki, miután előbb több éveken át, mint egyházmegyei tanácsbíró, majd, mint egyházmegyei gondnok, soha nem lankadó buzgósággal, erélylyel, odaadással, közel egy negyedszázadon át vezeté egyházmegyénk ügyeit, bölcseséggel töltve be a társelnöki széket. Elvesztése fölött vallásunk, egyházunk és a tudomány minden barátja szívét áthatja a fájdalom; de sokkal mélyebben hat egyházmegyei közgyűlésünkre, mintsem annak e megható percben méltó kifejezést adni képesek lennénk. Tudni azt, hogy egyházmegyénk elveszté azt, kinek szíve, lelke az egyház és vallás oltárán s annak szolgálai javán s boldogításán oly szent hévvel s melegséggel függött; tudni azt, hogy a lelkes, a mindig csak jótékonyságot gyakorló, a szívjósággal s fenkölt lélekkel megáldatott férfiú, egyházmegyénk büszkesége, dicsekvése, *íjj. báró Vay Miklós*, most, midőn a kegyelet, hála és tisztelet gondnoksága negyedzázados örömmünepéhez vezetett volna bennünket, gyászszünnepélylyé tette azt szívünkben a váratlan halál.

Tudni azt, hogy nincs többé az élők között, ki a miénk volt egyházunk ügyeiben legelőbb és legközelebb; kit boldogító volt oly hosszú időn át bírhatni s magunkénak vallhatni: oly fájdalma ez egyházmegyénknek, mely fájdalmát nem a jelen rövid elrepülő perce, de hosszabb idő sem enyészetheti el.

Érzelmek- s gondolatainkkal elmerengve, méltó elismeréssel szívünkben egyházmegyénk ügyei körül évek hosszú során szerzett kimagasló érdemeiért; leteszi azért egyházmegyei közgyűlésünk felejtethetlen boldoglut egyházmegyei jelesünk s gondnokunk sírjára a kegyelet és hála koszorúját, fájdalommal telt szívünk azon buzgó óhajlásával: vajha az anyiak igaz bánata s részvéte csak némileg is enyhítőleg hathatna Kegyelmességed legméltóbb szívbeli bánatára.

Kik is hódoló tisztelettel vagyunk Sárospatakon, az alsózempléni ev. ref. egyházmegyének 1886. évi ápril hó 6-án tartott közgyűlése.

4. Az egyházmegyei gondnoki hivatal megürülvén, szükségessé vált annak betöltése.

Az egyházak presbyteriumai felhívatnak, hogy szavazataikat a nyári egyházkerületi gyűlés idejére az esperesi hivatalhoz adják be. A beérkezendő szavazatok esperes úr elnöklete mellett egyházkerületi képviselőink által fogván felbontatni, és ha általános többséget senkisémet nyerne: a két legtöbb szavazatot nyert egyén újabb szavazat alá bocsáttatására a szavazatbontó küldöttség felhatalmaztatik.

5. *Tóth Lajos*, egyházmegyei pénztárnok 1885. évi számadása megvizsgáltván, évi bevétele 539 frt. 62 kr., kiadás 388 frt. 50 kr., maradvány 151 frt. 12 kr. Biztos kötvényeken kihelyezett tőkepénz 1170 frt., melynek 97 frt. 60 kr. évi kamata hiány nélkül befolyván, fent kimutatott bevételek összegébe lett beszámítva.

Egyházmegyei közgyűlés a betérjesztett számadást minden tételeiben nyugtákkal igazolva, kifogástalannak találván: a pénztárnokot, a beiktattakra nézve, a további felelősség terhe alól feloldotta.

6. Egyházmegyei dékán, *Kónya András*, 1884¹/₅. évi számadását betérjesztvén, bevétele teszen az egyházmegye 5 egyházlátogatási járásából 2419 frt. 95 krt, mely 2419 frt. 95 krt, hiteles nyugták igazolása mellett az egyházkerületi pénztárnoknak átadta. Az egyházkerületi pénztárnoktól kiosztás végett átvett 1306 frt. 28 krt, ezen összegből szabályosan kiállított nyugtákon kiadott 1285 frt. 38 krt, s így az 1884¹/₅. évről pénztármaradvány 20 frt. 90 kr.

Ezen számadás helybenhagyatott s aláíratott és a beiktattakra nézve dékán a számadás terhe alól feloldatott.

7. Olvastatott a *csanálói egyház* folyamodványa, melyszerint tekintetbe vévén azon körülményt, hogy a hatvanas években a Hernád folyó partszagatásai miatt kénytelenek voltak egy új telepítvényre kiköltözködni, ott saját hajlékaik mellett egyházi épületeket és imaházat is alkotni. Az imaház azonban elannyira szűkterületű, hogy a gyülekezetnek fele részét nem fogadhatná be: kérelmezik tehát, hogy most, midőn a lelkészi állomás megüresedett, ne töltsék be rendes lelkésszel, hanem 10 év folyamán át helyettes lelkész végezné a lelkészi szolgálatokat, ki is fizetésül a lelkészi javadalom felét nyerné, a másik fele rész pedig templomépítésre tőkésítették.

Egyházmegyei közgyűlés a *csanálói egyház* kérelmét teljesen indokolatlannak tartja, mert: igaz ugyan, hogy a hatvanas években a község régi helyéről kiköltözködött, de már újabb helyén, mint megerősödött s jelenlegi körülményeink között eléggé virágzó községnek ismeri. A község tagjai egyházmegyéinkben a legkedvezőbb anyagi körülmények közt levők egyike szerint ismeretesek. A meglévő imaház kiköltözködéskor nyert jelentékeny segély mellett úgy épült, hogy az a gyülekezet befogadására elegendő, berendezett, s így egyházmegyei közgyűlésünk nagyon is kívánatosnak látja, hogy a 633 lelket számláló *csanálói anya- és a hozzátartozó 108 lélekszámmal sóstófalvai* (hoportyi) *leányegyház* megürült lelkészi állomása mielőbb rendes lelkésszel töltsék be kinek vezetése alatt a templom építésére már meglévő, de a kérvényben nem említett építési tőke tovább neveltetnék. Épen ezen okoknál fogva, mint egyházmegyéink 3-ik osztályú jobb lelkészi állomásai közzé sorozható, jelenleg üresedésben lévő lelkészi hivatalra a pályázat kihirdetését a szokott módon elrendeli; az egyház kérelmét, mint több bonyodalmakra, visszaélésekre szolgálthatót, meg nem adhatja. Amennyiben pedig az egyház jelenlévő képviselői által, a határozat kimondása után, a felebbezés élőszoval

kijelentetett: egyházmegyénk határozata a főtiszteletű egyházkerületre felterjesztetik.

8. Tárgyaltatott csanálosi volt lelkész, *Vilányi Miklós* özvegyének, *Bartha Erzsébetnek* folyamodványa, melyben, tekintettel folytonos, súlyos betegeskedésére, 5 kiskorú árvájára, kéri, hogy az özvegyi kegyéven át ne egy idegen helyettes lelkész, hanem a jelenleg is mellette levő testvére, *Bartha József* hagyatnék ott.

Egyházmegyei közgyűlés tekintve ez elöadott indokok valódiságát: a gyámolra szorúlt szegény papi családnak kérelmét megadja, *Bartha József* segédlelkézt a kegyéven át jelenlegi helyén meghagyja, az egyház felügyelő-lelkészeül pedig *Olajos Pál*, gesztelyi lelkézt nevezi ki.

9. Jelenti elnök, esperes úr, hogy a mult évi őszi közgyűlés 6. számú határozata folytán, *Balogh Lipót*, volt tokaji gondnok perbe van fogva s a rajta követelt összegből 100 frtot az egyháznak mult évben már vissza is fizetett.

Tudomásúl vétetett.

10. Mult őszi közgyűlés 9. szám alatt hozott határozata nyomán tárgyalás alá került a simai előkönyörgő tanító ügye, kiről az iskolai körlátogatóság jelentése folytán, a tanügyi bizottság folyvást roszt relatiót terjeszt be, mint aki képesség hiányában és hajlott kora miatt tanítói hivatalának meg nem felelhet, s a tanügy egy nemzedék kárára szembetűnőleg szenved.

Állami nyugdíjaztatásának lényeges akadályja pedig az, hogy évi nyugdíjilletékét sohasem fizetvén, az már anyagi erejét meghaladó összegre szaporodott fel; ennek kiegyenlítése nélkül azonban nyugdíjnyerése nem eszközölhető.

Egyházmegyei közgyűlés az ügy fontos voltát figyelembe véve, határozatilag kimondja, hogy a simai előkönyörgő tanítónak az egyházkerületől évenként adatni szokott 40 frt. segélye az egyházmegyei dékán által egyenesen és közvetlenül az erdőbényei, mint anyaegyház lelkészeének, időről-időre azon meghagyással kézbesitessék, hogy azt a simai tanító nyugdíja törlesztésére, nyugtákkal igazolandó felelősség terhe mellett közvetlenül fizesse be; miről is a dékán, lelkész s ez utóbbi által a simai tanító jegyzőkönyvi kivonaton értesítettetni határozottak.

11. Olvastatott az egyházlátogatási jegyzőkönyvben a *csobajai egyházból* hogy az őszi egyházmegyei gyűlés 10. szám alatti határozatához képest az egyház és nagyméltóságú *Tisza Kálmánné* között fenforgó csereszterződést mind ez ideig sem hajtotta végre és az ügyet függőben tartja.

Egyházmegyei közgyűlés újabban is megszoralmazza, sőt az ügynök határozott befejezését elmulasztatlan kötelességévé teszi a csobajai egyház presbyteriumának, annyival is inkább, mivel ez ügy végbefejezésének végrehajtására ő nagyméltósága helybeli tisztje is felajánlotta magát.

12. A *b.-sárai leányegyház* templom- és iskolaépítésének s az ebből eredő számadás megvizsgálásával megbízott küldöttség az őszi egyházmegyei gyűlés 16. szám alatti határozatához képest jelentését beterjeszti,

melyből kitűnt, hogy 1876—1884. évi bevétel volt 1194 frt., kiadás 1250 frt. 74 kr.; a kiadási többlet, 56 frt. 74 kr., az 1885. évi hasznobéri összeg terhére számítandó. A kiadásból adóhátrálékok törlesztésére több mint 200 frt. fordított, építkezésekre s újításokra mintegy 800 frt.

Egyházmegyei közgyűlés a küldöttségi jelentés alapján meggyőződést szerzett a helyes és célszerűen befejezett építkezésekről s az erről vezetett számadás pontosságáról; el nem mulaszthatja azért, hogy *Végh Bertalan* úrnak, mint a b.-sárai leányegyház főgondnokának, a nevezett egyház csekély vagyona körül tanusított gondos kezeléseért osztatlan elismerését ne nyilvánítsa.

13. Az 1885. évi őszi közgyűlés 29. számú határozatára, a *szomotor-b.-vécsi egyház* presbyteriumának jelentése tárgyalás alá vétetvén, kitűnt, hogy a beterjesztett jelentés, illetve jegyzőkönyvi határozattal, a hivatkozott számú egyházmegyei jogérvényes határozat egyetlen kivánalmának sincs elégtéve, s így előállott annak szükségessége, hogy az egyházmegyei határozat végrehajtása iránt a törvényes lépések megtétele eszközöltessék.

Szabó Lajos és neje *Pásztor Mária* adósoknál, jelzálogi biztosíték nélkül kinnt levő 800 frt. s netaláni hátrálékos kamatai, továbbá az illetéktelenül elköltött 529 frt. tőkepénz s netaláni kamatai, úgyszintén a s.-a.-ujhelyi egyháznál fennlévő 200 frt. tőketartozás s összes járulékai, és végre a *Kozma Ferencf-éle* illetéktelenül elköltött 115 frt. összeg s hátrálékos kamatai helyreállítása, előszerzése s annak a *szomotor-b.-vécsi ref. egyház* javára leendő szabályszerű gyümölcsöztetése iránt az egyház az 1885. évi őszi közgyűlési 29. számú határozat végrehajtását ezennel megrendeli, s meghagyja a *szomotor-b.-vécsi ref. egyház* tanácsnak, hogy a jelelt összes követelések erejéig a szabályszerű kivetést eszközölje, annak behajtását kellő erélylyel foganatosítsa s eljárása eredményéről az esperesi hivatalt 1886. évi július hó 1-ső napjáig értesíteni köteletségének ismerje.

14. A *szomotor-b.-vécsi egyház* előjárósága, *Kovács János* szomotori lakos birtokán első helyen bekebelezve levő 50 frtos egyházi tartozás iránt, 300 frt. kölcsöntökének elsőbbségileg leendő bekebelezésének megengedéséről kiállított engedélyt jóváhagyás végett bemutatja.

Nem lévén szabályszerűleg igazolva azon körülmény, hogy a jelzálogi biztosítékul szolgáló birtokra elsőbbségileg bekebelezni kérelmezett 300 frt. összegben túl az egyház 50 frtos követelése kellőleg biztosítva lenne: folyamodó egyház kérelme teljesíthető nem volt.

15. Egyházlátogató küldöttség jelentése szerint a *vécsi* magtár-gondnok, *Kaskó András*, nem akar számolni.

A bodrogközi járás közigazgatási tekintetes szolgabírája megkeresett határozottatott, miszerint nevezett gondnokot, kötelességének felelősség terhe alatt való teljesítésére utasítani szíveskedjék.

16. Olvastatott a *monoki egyház* lelkész-tanító választásával megbízott küldöttség jegyzőkönyve, melyben *Kun Miklós* helyettes lelkész egyhangúlag történt megválasztatását jelenti.

Egyházmegyei közgyűlés a szabályszerűleg megválasztott *Kun Miklóst*, a monoki 4-ik osztályú egyház lelkész-tanítói állásában megerősíti.

17. Ugyancsak olvastatott az *örösi egyház* lelkészválasztó küldöttség jegyzőkönyvi betérjesztvénye, melyben *Pál Albert* mádi lelkésznek, az *örösi* 3-ik osztályú egyház lelkészévé lett elválasztatását jelenti.

Ugyancsak olvastatott a *k.-dobszai egyház* lelkész-választási küldöttség jegyzőkönyve, melyben *Futó János*, perbenyiki lelkésznek a *k.-dobszai* 4-ik osztályú egyház lelkészévé lett elválasztatását terjeszti be.

Ugyancsak olvastatott a *mádi egyház* lelkészének választásával megbízott küldöttség jelentése, melyben *Pálóczi József* megyaszói segédlelkésznek a *mádi* 4-ik osztályú egyház lelkészévé történt megválasztatását terjeszti be.

Ugyancsak olvastatott a *perbenyiki egyház* lelkészválasztási küldöttség jegyzőkönyvi betérjesztvénye, melyben *Hazai Béla* tarcali segédlelkésznek a *perbenyiki* 4-ik osztályú egyház rendes lelkészévé történt elválasztatását jelenti.

Egyházmegyei közgyűlés mindezen, a törvény és szabályszerű lefolyással bíró választásokat tudomásul veszi, s az elválasztottakat, u. m.: *Pál Albertet* az *örösi*, *Futó Jánost* a *k.-dobszai*, *Pálóczi Józsefet* mádi és *Hazai Bélát* a *perbenyiki* egyházak lelkészi állomásaiban, az illető egyházközségek képviselőinek jelenlétében, a szokásos módon megerősíti.

18. *G. Kovács Ferenc* örösi lakos, az örösi egyháztanács 1883. évi október hó 7-ik napján 1. szám alatt meghozott határozata ellen egyházmegyénkhez felebbezéssel élván, az alsózempléni egyházmegye 1884. évi augusztus 26., 27. napjain tartott közgyűlésében, 9. szám alatt hozott határozatával, az első foku határozatot helybenhagyta; mely határozat ellen panaszló a főtiszteletű egyházkerülethez felebbezett, mely felebbezés folytán az egyházkerület 1885. évi ápril hó 28—30. napjain tartott közgyűlési határozatával a másodfoku határozatot feloldotta, s az egyházmegyét újabb vizsgálat megejtésére s határozat hozatalára utasította; ezen újabb vizsgálat adatai s az összes ügyiratok és felmerült tények egybevetése folytán, az alsózempléni egyházmegye közgyűlése a következő másodfokú határozatot hozta:

Az örösi egyháztanács 1883. évi október hó 7-ik napján 1. szám alatt meghozott határozata, indokainál fogva, helybenhagyatik.

Mert eltekintve azon körülménytől, hogy az örösi egyháztanács neheztelt határozata ellen *G. Kovács Piroška*, férjezett *Mádi Lajosné* részéről — aki azon határozat folytán kizárólag volna panaszosnak tekinthető — panasz egyáltalában nem emeltetett, s *G. Kovács Ferenc* nemű panaszemelhetési jogosultságát különben sem igazolta, s így ezen panaszos ügy alanyi tényálladék hiányában egyszerűen visszautasítandó lenne; tekintve mindazonáltal a főtiszteletű egyházkerület végzésével

megrendelt ténykörülmények tekintetében megejtett vizsgálat s tanuvallomásokkal igazolt ténybeli adatokat; de magának az *örösi egyházközség* tanácsának, 1879. évi január 11-ik napján 1. szám alatt meghozott következő tartalmú, s *G. Kovács Ferenc* által nem felelőztetett határozatát, melyszerint „*G. Kovács Ferenc* fizetett 10 frtot önmaga részére az 1-ső hosszú szék kijelölésénél”: önként és világosan következik, hogy *G. Kovács Ferenc*, saját személyét érdeklőleg, az 1-ső hosszú szék használhatóságához jogosultságot szerzett, mely jogosultság azonban leánya, férjezett *Mády Lajosné* részére nem vonatkozhatik; annál kevésbé érvényesítheti e nemű vélt jogait, mert a nő a saját személyét megillető jogokat csak az esetben nem veszti el férjhezmenetele alkalmával, ha a férjhezmeneteléről enmő joguk, jogosultságok alsóbb társadalmi tekintetek alá esnek, miután azonban sem *Mády Lajosné*, sem *G. Kovács Ferenc*, enmő jogosultságukat és jogukat nem igazolták, azon általános szempontból, hogy a nő férje rangját és állását követi, még ha egyébként enmő jogosultság gyakorlására illetéktelen lenne is, s miután az irányban, hogy *Mády Lajosné* a férje után őt megillető templomszék használhatóságában akadályoztatnék, panasz téve nincsen.

Mindezen indokok alapján az *örösi egyháztanács* által 1883. évi október 7-ik napján meghozott elsőfokú határozat helybenhagyandó volt.

Mely határozat érdekelt *G. Kovács Ferenc* panaszlónak, az *örösi egyház presbyteriuma* utján kézbesítetté rendeltetik.

19. A takta-kenézi lelkésztanító, *Barati Ferenc*, fizetési hátrálékainak tetemes felszaporodása s a gondnoki hűtlen kezelés következtében nagyon zavart és bonyolodott helyzetbe jutott állapota miatt terjeszté be folyamodványát.

Az egyház előjárósága pedig, a mult 1885-ik évi egyházmegyei közgyűlés 4. szám alatti határozatából kifolyólag *Tóth Bénéjámín*, takta-kenézi volt gondnokot illetőleg adta be, több rendbeli okmány-nyal igazolt vádiratát, s ezen ügynek elintézését alázatosan kérelmezi.

Egyházmegyei közgyűlés, mindezen bepanaszolt ügyek megvizsgálása, erélyes megoldása és végleges elintézése végett, eljárásukról az őszi közgyűlésre beadandó jelentés mellett, *Tóth Lajos* egyházmegyei főjegyzőt, *Végh Bertalan* egyházmegyei ügyvéd és világi jegyzőt, *Czike Ferenc*t. ladányi lelkészt, mint küldöttségi jegyzőt, a takta-kenézi egyházba kiküldetni határozta.

20. Olvastatott a *báji egyház* kérvénye, melyben a tanítói hivatalhoz tartozó, de lakásától távol álló és így hivatalos működésére nagy akadályul szolgáló 368 □ öl rakodó kertnek, a rajta levő kis istálló és szekérszinnel együtt, 150 frtért vagy nyilvános többlet ígérés útján magastbb ár mellett, eladhatási engedélyeért, azon indokolással folyamodik, hogy a nyert összegből, a tanító-udvarhoz tartozó 650 □ öl területen, szükséges gazdasági épületeket és rakodó kertet alakíthassanak, s kéri egyszersmind jóváhagyás végett ennek az egyházkerületre leendő felterjesztését.

Egyházmegyei közgyűlés, a kérelmezett kert eladását az

indokolásúl beterjesztett feltételek alatt megengedi s az, véglegesen megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerületi gyűléshez pártolólág beterjesztetni határozta.

21. Ovastatott az egyházlátogatóság jegyzőkönyvében a *báji egyházból*, hogy az ottani tanító az országos tanítói nyugdíjalapbamindez ideig egy krajcárt sem fizetett, úgy, hogy ez már tetemes összegre szaporodott fel.

Egyházmegyei közgyűlés a tanítónak önmaga, családja és törvényiránti kötelezettségét figyelmen kívül nem hagyhatván, utasítja nevezett egyháztanítóját, hogy e részben a törvénytiszabta kívánalomnak mentől elébb igyekezzék elegettenni, önmagának tulajdonítván a mulasztásból származható kellemetlen következményeket; egyszersmind az ottani gondnok is figyelmeztetik egyházkerületünk azon határozatára, hogy ha a tanítói nyugdíj az iskola-tanító által nem fizettetnék, a gondnok ezt a tanító fizetéséből befizetni felelősség terhe alatt köteles.

22. A *szerencsi egyház*, *Smegner János*, volt szerencsi, jelenleg k.-böcsi tanítót, Poroszlóról Szerencsre lett 8 frt. elszállítatási költségének az egyház részére való megtéríttetésére azon oknál fogva, mert hivatali helyét időközileg 10 hónapi szolgálat után hagyta el, kötelezteni kéri.

Egyházmegyei közgyűlés a *szerencsi egyház* követelését jogosnak találván, *Smegner János* volt szerencsi, jelenleg *borsodmegyei, k.-böcsi* tanítót — tekintetbe véve, hogy elmeneteléhez esperesi elbocsátólevelet sem nyert, — a 8 frt. szállítási költségnek megtérítésére kötelezettek mondotta ki; csak ezen esetben adathatván neki esperesi elbocsátó levél.

23. Olvastatott az egyházlátogatási jegyzőkönyvben a *szerencsi egyház* azon kérelme, melyben az egyházat időközben elhagyott *Smegner János*, volt tanító helyére *Súlyok József*, sárospataki végzett képezdei ifjút, az egyházmegyébe való bekebeleztetés mellett, a tanítói állomásban megerősíteni kéri.

Egyházmegyei közgyűlés *Súlyok József*, képezdét végzett ifjút az egyházmegyébe bekebelezi, azonban a szerencsi egyház tanítói állásán, míg oklevelét be nem terjeszti, csak ideiglenes minőségben hagyja meg.

24. Az egyházlátogató küldöttség jelenti a *szerencsi egyházból*, hogy a *Búsné*-féle alapítvány, mely ez évben már 600 frtra nevededett, az alapítvány célja ellen toronyépítésre fordított, holott ezen alapítvány kamatainak az alapító kívánata szerint $\frac{2}{3}$ -ad részben a lelkészi, $\frac{1}{3}$ a tanítói hivatal jövedelmének emelésére kellett volna fordítani.

Egyházmegyei közgyűlés nevezett alapítványt eredeti céljára, a lelkészi és tanítói jövedelem emelésére rendeli fordíttatni már a következő 1886. évi egyházi évben, s egyszersmind a tetemes összegre szaporodott egyházi hátrálékok beszédetését felelősség terhe alatt köteleességévé teszi az egyházi előljáróságnak, már csak azért is, hogy ezen biztos alapítvány visszafizettethessék.

25. Ugyancsak a *szerencsi egyházból* jeleztetik, miszerint az 1885. évi gondnoki számadás kiadási tételei közt az 56. szám alatt, melyben a lelkész kertjében egy méhesnek 12 frtba került építési költsége van bevezetve, a presbyterium által kifogásoltatik.

Egyházmegyei közgyűlés a *szerencsi egyház* gondnokának az e cím alatt tett kiadását helybenhagyja s annak a presbyterium által való jóváhagyatását kötelezőleg kimondja.

26. Olvastatott *Szántay István, berzéki egyház* lelkészének betérjesztvénye, melyben az 1879. évtől a tanító díjalapból az egyháznak haszonélvezetűl átadott 6 hold földet és 1½ öl fát, az általa tartott segéd-tanító díjazására fordítandó kötelezettség mellett, annyival is inkább kéri engedélyeztetni, mivel azon cél, melyre ennek jövedelmét a fő-tiszt. egyházkerület 1879. évi tavaszi közgyűlésének 59. szám alatt hozott határozata alapján fordíttatni engedélyezte, már elérte; mert az egyházi épületek, különösen a templom jó karba hozatott, sőt még tanítói díjalapúl 469 frt. 71 kr. tőke is állíttatott elő.

Egyházmegyei közgyűlés Szántay István, berzéki lelkész kérelméhez képest, a 6 hold föld és 1½ öl fának az általa tartott segéd-tanító díjazására való kötelezettségével megadatni határozta, s egyszersmind a fő-tiszteletű egyházkerületi közgyűlésnek pártolólag ajánlja az 1879. évi tavaszi közgyűlése 59. szám alatt hozott határozatának föloldatását.

27. A *hernád-kaki* egyház csekély számú híveinek, egyházi tartozás címén, évenkénti 12—13 frtot tevő nagy megadóztatására tett hivatkozással, hogy összedúlással fenyegetett iskoláját megújithassa, belsejét felszerelhesse, az egyházi épületeket fentarthassa, s főként, hogy az egyház az elpusztulástól megóvassék: magát akár a convent, akár az egyházkerületnél, mintegy 60—70 frt. állandó évi segélyre kéri ajánltatni.

Ilyen nemű állandó segélyezési alappal sem a convent, sem az egyházkerület nem bírván, felterjesztése foganatosítható nem lehetett; azonban kérvénye a segélyért folyamodók sorába felvétetni s a segélyosztó bizottsághoz betérjesztetni határozatott.

28. Az *erdőbényei egyház* iskolájának az ottani ágostaiak iskolájával, már a mult 1885-ik évben célbavett egyesítését illetőleg, a mult őszi közgyűlés 15. szám alatt hozott határozatának, a szerződés ellen kifogásolt 4 pontjára kellő felvilágosítással szolgálván:

A már ténynyé is vált két iskola egyesítését, melyről a mult évi iskolai körlátogatói jelentések mindkét ízben.) nagy elismeréssel szóltak, egyházmegyei közgyűlés jóváhagyja, s az egyesítési szerződést, egyéb okmányaival együtt, az egyházkerületi közgyűlés elé, megerősítés végett felterjesztetni határozta

29. Olvastatott *Farkas Károly*, kis-tárkányi tanító felterjesztvénye, melyben panaszolja, hogy a már csaknem 200 frtra felszaporodott tiszaszabályozási és ártéri költség fedezése, az állami adónak általa törént fizetése mellett is, tőle, mint földhaszonélvezőtől követeltetik az egyház tagjai által.

Egyházmegyénk, nemkülönben a főtiszt, egyházkerület is, már több ízben és több alkalommal határozatilag kimondván azt, hogy az enemű költségeket, mint az illeték-egyenértéki adókat, a később következő évek megváltásául tekinthetőket, mindenhol az egyházközségek kötelesek fizetni; így ezen végzés szem előtt tartására a kis-tárkányi egyházat utasítja.

30. Ebből kifolyólag:

Esperes úr felkéretik, hogy a főtiszteletű egyházkerületnek az enemű adókra hozott határozatát, mely hivatkozással van a pénzügyminisztérium rendeletére is, a Zemplénmegyei királyi adófelügyelőséghez áttevén, megkeresvényében hívja fel nevezett hivatalt, hogy az egyházakat az enemű adók fizetésére utasítani szíveskedjék.

31. *A szentes egyház* lelkésze, *Komjáthi Gábor* kérelmezi, hogy az egyházházhoz tartozó *Véke, Boly, Szinyér, Zétény, Rad, Keresztúri* tanya, összesen 460 lélek számára menő, elszórtan nagyszámú, másfelekezeti hívek között élő fiók-egyházak lelki gondozásáért a főtiszt, egyházkerület által évenként adandó 50 frt. segélyre ajánlatnék.

Tekintve azt, hogy a főtiszteletű és méltóságos egyetemes convent, mult évi gyűlési jegyzőkönyve 51. szám alatt hozott határozatában felhívja az egyházkerületeket, hogy a missió-ügyben felterjesztett kimutatásaikat egészítsék ki; egyházmegyei közgyűlés a fent megnevezett elszórtan levő fiókegyházakat ily belmissioi körnek felvételni a főtiszteletű egyházkerületnek melegen ajánlja.

32. Egyházlátogató küldöttség jelenti, hogy a műrégészeti beccsel bíró *karcasai* templom igen elhagyatott helyzetben van, annak kiújítására a hívek önerejükből képtelenek.

A főtiszteletű egyházkerület figyelme e ritka beccsel bíró templomra felhívatni határozatott, oly célból, hogy azt a régészeti társulat pártfogó gondoskodásába ajánlani kegyeskedjék.

33. *Az örösi egyházban* 7 hónapig helytöltő lelkészként szolgáló *Bagdi István*, helyettes lelkész által az egyházkerületi szükösi pöntárt illető pénzösszeget:

Egyházmegyei közgyűlés 50, azaz ötven forintban ajánlja a főtiszteletű egyházkerület által megállapíttatni.

34. *Tatár József*, sárospataki képezdét végzett, jelenben erdőbényei megválasztott tanító, az egyházmegyébe bekebeleztetését és nevezett egyház tanítói állomásán való megerősítettését kérelmezi.

Egyházmegyei közgyűlés *Tatár Józsefet* bekebelezni s az erdőbényei egyház tanítói állomásán oklevelének betérjesztési kötelezettsége mellett, ideiglenes minőségben meghagyni határozta.

35. *Szekeres Márton*, g.-bátori tanító oklevelének s bizonyítványának bemutatása mellett az egyházmegyébe való bekebeleztetését s alkalmazását kérelmezi.

Egyházmegyei közgyűlés *Szekeres Márton*, okleveles tanítót az egyházmegyébe bekebelezi, s hely esetén alkalmazni határozta.

36. Olvastatott a *harkányi egyház* azon betérjesztvénye, melyben *Török Lajos* ottani leányok tanítójának betegsége miatt történt lemondását jelenti, s egyszersmind az így üresen lévő leánytanítói állomás, illetve iskolának a fi-iskolával való egyesítése engedélyezését oly módozattal kéri megadatni, hogy a fitanító fizetése a leánytanítói fizetés alapját képező föld, rét és 8 darab marhalegeltetési jognak felével emeltetnék, a másik fele részé pedig az egyház részére engedtetnék jövedelmezési alapul mindaddig, míg megjön az idő, mikor a megszorodott egyesített fi- és leányiskolát többé egy tanító nem vezetheti.

Egyházmegyei közgyűlés folyamodó egyház kérelmének sem az idő, sem a létező viszonyoknál fogva helyt nem adhat; a *Török Lajos* lemondásával megürült leánytanítói állomásra *Szekeres Márton*, ez alkalommal bekebelezett tanítót, elbocsátó levelének megszerzési feltételével, a nevezett egyház küldöttsége s lelkésze által tett elfogadó nyilatkozata mellett, leánytanítói állomásán megerősíti.

37. Olvastatott a *zombori egyház* azon kérelme, melyben az állami és egyenértéki adónak még az 1855. évtől 1867. év végeig mintegy 435 frtra felszorodott nagy összege, az ezen időközben ott szolgáló lelkészek nem fizetése miatt, most rajtok végrehajtatni szándékolatván, ezen összeg törlesztésére valamely segínyt kieszközölni oly hozzáadással kérelmezi, hogy jelenben ott működő helyettes lelkész, a lelkészi földek $\frac{1}{5}$ részét vagyis $\frac{1}{4}$ telket ezen adótörlesztésre 3 évre átenged.

Egyházmegyei közgyűlés a *zombori egyházat* ily felettébb terhelő adótartozásának tisztába hozatala végett oda utasítja, hogy a hivatolt években ott szolgált *Kovács János*, jelenben vámos-újfalusi és *Rácz Abrahám*, csobaji lelkészeket figyelmeztetve hívja fel, ezen, az ő idejükből származó adók kitisztázása és kiegyenlítésére.

38. Olvastatott az egyházlátogatóság jegyzőkönyvében az olaszii egyházból, hogy *Lónyay Gábor* ő nagysága, a különben csekély tanítói fizetés emelésére évenként 100 frt. összeggel való járulását megajánlotta.

Egyházmegyei közgyűlés, *Lónyay Gábor* ő nagyságának a buzgó és áldozatkész ajánlatát örömmel és elismeréssel veszi tudomásul.

39. Ugyancsak az egyházlátogatóság jegyzőkönyvében az *erdő-horvátii egyházból* jelenti, hogy *id. ns. Bogoly József*, mintegy 2000 frtot érő, a lelkészlak tőszomszédságában álló kőházát, halála esetén az egyháznak hagyta, s az erről szóló szerződés másolatát is betérjeszti.

Egyházmegyei közgyűlés ily valóban nemes és mély vallásos érzelemtől tanuskodó adományozását *id. ns. Bogoly Józsefnek*, nemcsak kedvesen veszi tudomásul, hanem az idők és

egyházias élet oly élő lángolásának jeléül jegyzőkönyvében is köszönetét kifejezni határozta, s az örök-levélnek két eredeti példányban való kiállítása eszközlése végett, Abaházy József, lisztkai lelkész s egyházmegyei aljegyző bízatik meg.

40. Olvastatott *Ragályi Endre, sajtó-kazinczi egyház* tanítójának betérjesztvénye, melyben az *erdőbényei egyházbani* tanítósa idejéből az egyház ellen még 26 frt. követelést támaszt, nemkülönben panaszként adja elő, hogy az *erdőbényei egyház* gondnoka, az ő fizetéséből az országos tanítói nyugdíjalapra 22 frtot tartott vissza; azonban ezen összeget az adóhivatalnál nevezett nyugdíjalapra az ő részére nem fizette be, kéri ennek kifizetési szorgalmazását.

Egyházmegyei közgyűlés *Ragályi Endre, sajtó-kazinczi tanító* kérvényét az *erdőbényei ev. ref. egyház* presbyteriumához azon határozattal küldi meg, hogy ez ügy mikénti állásáról s jogosultságáról a jegyzőkönyv vételétől számított 15 napi záros határidő alatt jelentését az esperesi hivatalhoz terjeszse be.

41. A *cigándi egyház*, folyamodásában jelenti, hogy az egyház birtokai után fizetni köteles kincstári és ártéri tartozások fizetését az illetékes hivataloknál a múlt 1885. év végéig az egyházi tag-birtok bérletéből pénzkezelő gondnokai útján időről-időre teljesítette, mégis 1886. évi január havában a s.-a.-ujhelyi királyi adófelügyelőség által az egyház 2200 frt. hátrálékos tartozás befizetése iránt intettet meg; kéri annál fogva az egyházmegyét ez irányban a szükséges lépések megtételének eszközlésére.

Ezen kérvény tárgyalása folyamán fenforgó ténykörülmenyek s a helyi viszonyokkal lehetőleg ismerős közgyűlési tagok előadásából oly jelenségek fenforgásának valószínűsége tűnven ki, melyszerint a fizetést teljesítő cigándi egyháztagok részéről vétkes mulasztás és hanyagság követtetett el a fizetésnek illetéktelen közeg kezéhez lett teljesítésével, a cigándi egyház jogai megóvása érdekében, tekintettel az illetékes királyi törvényszék előtt folyamatban lévő bűnügyi vizsgálat folyamán kifejlendő adatokra; határozatilag kimondja az egyházmegyei közgyűlés a fizetést teljesítő egyháztagoknak, a cigándi egyház irányábani egyetemleges és teljes kártérítési kötelezettségét. S utasítja a cigándi egyház előljáróságát, hogy ezen határozatot teljes egyháztanács-ülésben szabályszerűleg hirdesse ki, és azon presbyterialis tagok előtti kihirdetését, akik a fizetés eszközlésénél mulasztással terhelteknek jogosan vélelmezhetők, neveiknek s a kihirdetés napjának szabályszerű bejegyzése és igazolásával különösen is igazolja, és eljárása eredményét az esperesi hivatalnak jelentse be.

42. Kun József, szentesi tanító, az egyházmegyei bíróság által meghozott ítélet végrehajtásának egy év tartamáig leendő felfüggesztését kérelmezi és ígéri, hogyha javulásának ezen határidő alatt világos jeleit nem adná, hivatalos állásából önként távozni fog s elhagyja.

A javulhatás és őszinte magábaszállás folytán netán keletkezhető nemesebb elhatározásból tett kérelme folytán, vádlott

tanítónak, az egyházmegyei bíróság marasztaló ítéletének végrehajtása a folyó iskolai év végéig felfüggesztetik; azon világos kijelentéssel, hogyha kérelmező ellen illetékes egyházi előljárósága részéről időközileg olynemű jelentés fogna tétetni az elnökséghez, mely az ítélet végrehajtására elégséges indokul szolgálhat: a meghozott marasztaló ítélet vádlott ellenében azonnal végrehajtani fog.

43. Olvastatott az 1883. évi szeptember 25—26. napjain *Ungváron* tartott egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 72-ik pontja, melyben egyházmegyénk azzal bizatott meg, hogy a *Meczner Gyula* úr által a *makkos-hotykai ev. ref. egyház* javára tett 500 frtos alapítványról szóló oklevél kiállítására nézve a szükséges intézkedéseket megtenni el ne mulasztja.

Ezen megbízatás folytán tisztelettel jelenti egyházmegyénk, hogy az 500 frtos alapítvány-levél már a makkos-hotykai ev. ref. egyház ládájába van téve és annak 5%-os kamatja folyóvá téve; de amennyiben az alapítvány-levél egyházi életünkben eddig még példátlan módon s oly kikötésekkel van szerkesztve, melyek nemcsak egyházmegyénk tekintélyét s törvényben gyökerező jogait sértik, hanem magának a főtiszteletű egyházkerületnek fenhatósági jogkörét is csonkítólag érintik: egyházmegyénk a nevezetes alapítvány-levelet $\frac{1}{2}$. alatt csatolt hiteles másolatban $\frac{1}{2}$. alatt csatolt felvilágosításokkal együtt oly célból teszi át a főtiszteletű egyházkerülethez, hogy annak sorsáról, értéke szerint, bölcs belátásához képest intézkedni méltóztassék.

44. Tárgyaltatott a főtiszteletű egyházkerületnek mult őszi közgyűlési jegyzőkönyve 3. szám alatt foglalt, az egyházmegyékhez véleményadás végett áttett, a sárospataki hittanári karnak a theologiai szakvizsgákra vonatkozó munkálata.

Egyházmegyei közgyűlés nevezett munkálatot beható áttekintés után, részéről egészben és részleteiben elfogadhatónak s életbeléptetendőnek mondja ki.

45. Egyházmegyei közgyűlésünkben kérdés tétetvén afelől, hogy a legközelebbi conventi jegyzőkönyv 58. szám alatt foglalt magyar reform. egyházi kölcsönös tűzkárbiztosító-intézet, lelkésztanári nyugdíj-intézet, továbbá a lelkészi tanári özvegy-árvagyámintézet tervezett alapszabályaira nézve minő állást foglal el egyházmegyénk.

Egyházmegyei közgyűlés a főtiszteletű egyházkerületet felkérendőnek véleményezi a végett, hogy ez igen fontos tárgyakban az egyházmegyék nézeteinek meghallgatása nélkül érdemleges határozatot nem hozván, annak tárgyalását jövő gyűlésünkre áttenni méltóztassék.

46. A mult évi conventi jegyzőkönyv 39. száma alatt, a 28. §. értelmében egyházmegyei közalapi bizottság megválasztása válván szükségessé.

Az esperes elnöklete alatt e bizottság tagjaiúl *Zitás István* és *Bodolai József*, egyházmegyei tanácsbírák lettek elválasztva.

47. Olvastatott főtisztelendő *Kun Bertalan*, püspök úrnak esperesi hivatalunkhoz küldött azon átirata, melyben a zemplénmegyei közigazgatási bizottság, folyó évi január hó 11-én tartott üléséből felvett s hozzá jegyzőkönyvileg áttett azon kijelentését tudatja, hogy a *tolcsvai, vékei és agárdi* ev. ref. egyházak iskolái, részint szűk és egészségtelen, részint alacsony és a közel fertőző helyek miatt, intézkedés mulasztása esetén bezárattatnak; felhívja ennélfogva esperesi hivatalunkat, hogy ez ügyben a nevezett egyházak előjáróságát szigorúan utasítsa a feltüntetett hiányok minélelőbb elhárítására.

Esperesi hivatalunk, a közgyűlés előttelt előterjesztésével tudomásul hozza, miszerint ez értelemben a nevezett egyházak előjáróságát a legszigorúbban utasította és felhívta, hogy a feltüntetett hiányokat haladéktalanul igyekezzenek iskoláikon kijavítani. Tudomásul vétetett.

48. Olvastatott főtisztelendő püspök úrnak esperes úrhoz, a zemplénmegyei kir. tanfelügyelőség felhívása következtében intézett hivatalos megkeresvénye, melyben *Soltész József*, ágcsernői; *Borcsik János*, hernád-kaki; *Pap József*, hernád-németii; *Tatár József*, erdőbényei tanítókat, s *Pogány Frigyes*, karádi tanítót oklevél-szerzésre útasítandóknak mondja ki.

Nevezett tanítóknak meghagyja egyházmegyénk, hogy a legközelebbi iskolai év végével tartandó képezdei vizsgák alkalmával elengedhetetlenül tanítói oklevelet szerezzenek.

49. *Elnök*, *esperes úr*, bemutatja a zemplénmegyei tanfelügyelő átiratát, melyet őszi közgyűlésünk 25. számú határozata folytán a *bodrog-zsadányi* községi tanítónak, a körlátogatósággal szemben tanusított illetelen magaviseletéből kifolyólag, valamennyi állami és községi tanítóknak hivatalosan megküldött.

A királyi tanfelügyelő erélyes intézkedése és a *bodrog-zsadányi* községi tanító komoly megintése kielégítő tudomásul vétetett.

50. Egyházmegyei levéltárunk rendezése már elődázhatlan szükséggé váltott, amennyiben az egy pár szűk szekrény egészen betelvén, a régebbi okiratokhoz való hozzájutás, valamint az újabbak elhelyezése csaknem teljes lehetetlen.

A közgyűlés általános méltánylása és közóhajtásával találkozott ezen indítvány elfogadtatott, s a legcélszerűbb elrendezés tervelése és kivitele feletti felügyelettel *Terhes Barna* és *Szinyei Gerzson* Sárospatakon lakó tanácsbírák, a rendezés munkájával pedig illő díjért, erre a közgyűlés előtt ajánlkozott sárospataki segédlelkész, *Nagy Sándor* bizattak meg.

51. Indítványbahozatott az esperesi teendők túlságos felszaporodása, a conventi ügyek hozzájárulásával, annyira, hogy azokat egy embernek, és kivált öreg korban, megbírnia majdnem lehetetlen; miért is óhajtandó volna, ezen terhelővé váltott munka megosztása tekintetéből, az esperes mellé egy arra alkalmas egyén alkalmazása.

Indítvány ellen azon többeket lekötő nyomós kifogás is tételvén, hogy így az ügyek központiséga, egyöntetősége szenvedne, s az esperesek mellé rendeltjének korrektúrájával, ellen-

őrzésével talán még több baja lenne, mint az eredeti munka végzésével; és mivel esperesi hivatalunknál, a munkavégzés tekintetében még egy hajszálnyi hanyatlás sem tapasztalható: esperes úrra bizatik azon időpont meghatározása, melyben ezen indítvány foganatosítását szükségesnek látandja.

52. A lelkészjelölő-bizottság tagjaiul szavazattöbbséggel

Bodolai József, papi; *Dr. Lengyel Endre*, *Szinyei Gerzson*, világi tanácsbírák, mint rendes; *Terhes Barna*, papi; *Kóczán Miklós* és *Pilissy Ferdinánd*, világi tanácsbírák pedig, mint póttagok lettek megválasztva.

53. Olvastatott az egyházmegye tanügyi bizottságának folyó 1886. évi ápril 5. napján felvett jegyzőkönyve.

Egyházmegyei közgyűlés a gonddal összeállított s minden pontjaiban elfogadott jelentést magáévá teszi, s annak általános része a jegyzőkönyvbe felvétetni határozottatott, amint következik:

A tanügyi bizottság lelkész-elnökéhez beküldött körlelkészi jelentések s táblás kimutatások szerint, a 42,523 *lelket számláló* egyházmegyében a 6—12 éves *iskolaköteles* gyermekek száma 2277 fi, 2218 leány, összesen = 4495. Annyi, mint a lélekszám 10·57%-ja, A mult évinél 0·30%-al több.

Iskolát gyakorló 6—12 évig: 2069 fi, 1835 nő, összesen 3904; annyi, mint a lélekszám 9·18%-ja; annyi, mint a tankötelemek 86·85%-ja. A mult évben volt a tankötelemek 80·79%-ja; most tehát 6·06%-kal több.

Ismétlő iskolaköteles 12—15 évig: 820 fi, 829 nő, összesen 1649. Annyi, mint a lélekszám 3·80%-ja. A mult évben volt a lélekszám 3·85%-ja; most tehát 0·05%-kal kevesebb.

Ismétlő iskolát gyakorol: 109 fi, 96 nő, összesen 205. Tehát 27-el több, mint a mult évben. Annyi, mint a lélekszám 0·48%-ja; annyi, mint az ismétlő iskolakötelemek 12·43%-ja. A mult évben volt a tankötelemek 11·60%-ja; most tehát 0·83%-kal több.

Ismétlő iskolát nem gyakorol: 711 fi, 733 nő, összesen = 1444. Annyi, mint a lélekszám 3·39%-ja; annyi, mint az ismétlő iskolakötelemek 87·50%-ja. A mult évben volt a tankötelemek 94·92%-ja; most tehát 7·42%-kal kevesebb.

Osztályozás tekintetében: II. osztály van 1, nev. a hotykai, III oszt. van = 9, IV oszt. = 26, V oszt. = 22, VI oszt. = 14, községi iskola van = 5.

Szellemi állásra nézve: *kitünő* van 20, u. m. Báj, Berzék, Cigánd, Erdő-Bénye I—II oszt., Hernád-Németi, Karád, Pácin, Kis-Géres, Liszka, Mád, Megyaszó fi, Nagy-Géres, Örös, Sárospatak fi és felsőbb leány, Véke, Tállya, Tárkány, Tisza-Lúci fi, Vajdácska.

Dicséretes 26, u. m.: Leányvár, Csanáros, Csobaj, Erdő-Bénye III—VI., Harkány fi, Kak, Karcsa, Kesznyéten, Király-Helmeç, Kis-Dobsza, Kis-Kövesd, Láca, Karos, Megyaszó leány-, Monok, Nagy-Rozvány, Ricse, Sárospatak I—II. leány-osztály; Sajó-Hídvég, Semjén, Szada, Szerencs, Tisza-Ladány, Tisza-Lúci leány, Tolcsva.

Kielégítő 15, u. m.: Agárd, Bacska, Lelesz, Bodrog-Keresztúr, Hoporty, Lelesz-Pólyán, Legyes-Bénye, Luka, Ond, Petrahó, Pthrügy, Szomotor, Takta-Kenéz, Ágcsernő, Tisza-Tokaj.

Gyenge 8, u. m.: Sima, Erdő-Horváti, Gesztely, Golop, Hotyka, Kenézlő, Szentes, Zombor.

Szünetelt az iskola 4 helyen, u. m.: Harkány leány, a tanító betegsége miatt. Tarcal fi és leány, himlőzés miatt. Vis, tűzvész miatt.

A szellemi minősítés elmaradt, illetve a vizsga nem volt megtartható Vámos-Ujfaluban, a lelkész balesete miatt.

A múlt év végén történt minősítéshez képest hanyatlás jelezte: Csanáros kitünőbből lett dicséretes, Karcsa kitünőbből lett dicséretes. Petrahó, Szomotor dicséretesből lett kielégítő. Gesztely, Szentes, kielégítőből lett *gyenge*.

Haladás jelezhető: Erdő-Bénye I—II. osztály, Hernád-Németi, Berzék dicséretesből lett kitünő. Kak, Király-Helmec, N.-Kövesd, Monok, Szerencs kielégítőből lett dicséretes. Legyes-Bénye gyengéből lett kielégítő. Takta-Kenéz minősítetlenből lett kielégítő.

Rendes tanító van 62, segéd 5, ideiglenes 2, lelkész-tanító 11.

Okleveles tanító van 54, tanítónő = 1, nem okleveles 15, u. m.: Agárd, Leányvár, Bacska, Lelesz, cigándi segéd; Erdő-Bénye mindkettő; Golop, Hernád-Németi ideiglenes és segéd, Kak, Karádi segéd; Lácai segéd; Mád, Tárkány.

Tanítói lak jó 64, rossz 3, u. m.: Kak, Zombor, Vámos-Ujfalu.

Tanterem törvényszerű 61, nem törvényszerű 7.

Iskolafelszerelés kellő 33, hiányos 32, semmi 4, u. m.: Hoporty, Lelesz-Pólyán, Zombor, Vis.

Iskolai alap pénzben 765 frt. 97 kr., 358 frt. 41 krral kevesebb, mint a múlt év végén.

Testgyakorda tornaeszközökkel 3, u. m.: Liszka, Sáros-Patak, Erdőbénye, a többi tornaeszközök nélkül.

Faiskola rendezett 28, rendezetlen 32, nincs 7 helyen.

Tanítói évi jövedelem 22,363 frt., tehát 211 frttal több, mint a múlt évben.

Más vallású iskolások:

Római katolikus	79 fi,	64 nő =	143.
Görög katolikus	23 fi,	19 nő =	42.
Ágostai evang.	10 fi,	16 nő =	26.
Izraelita	18 fi,	39 nő =	57.

Összesen 130 fi, 138 nő = 268.

A más vallású iskolások a lélekszám 0.63%-ját teszik.

Iskolát gyakorolt az egyházmegyében:

6—12 éves	2069 fi,	1835 nő =	3904.
12—15 éves	109 fi,	96 nő =	205.
más vallású	130 fi,	138 nő =	268.

Összesen 2308 fi, 2069 nő = 4377.

54. Egyházkerületi közgyűlésünk elébeterjesztendő levén azon veszteség, melyet egyházmegyénk a lefolyt év alatt a lelkészi és tanítói karban szenvedett elhalálozás által;

A lelkészi karból elhalt *Nagy András*, kis-dobszai ifjú lelkész; *Vitányi Miklós*, életének csaknem delén lévő csanálói lelkész.

55. A legközelebb lefolyt év alatt a következő lelkészi és tanítói változások s elhelyezések történtek:

a) Lelkészekül választottak s megerősítették: a halál által megüresült monoki egyházba *Kun Miklós*, ottani helyettes lelkész; a változás által megüresült örösi egyházba *Pál Albert*, mádi rendes; ennek helyére, a mádi egyházba *Pálóczy József*, megyaszói segédlelkész; a dobszai halál által megüresült egyházba *Futó János*, perbenyiki rendes; ennek helyére, a perbenyiki egyházba *Hazai Béla*, tarcali segédlelkész.

b) Tanítókul: az őszi egyházmegyei gyűlés alkalmával a szerencsi egyházba tanítóul megerősített *Smegner János*, poroszlói volt segédtanító; ez helyét időközileg elhagyván, a szerencsi egyházban ideiglenes tanítóul *Sulyok József*, képezdét végzett ifjú alkalmaztatik; az erdőbényei egyházba ugyancsak ideiglenesen *Tatár József*, képezdét végzett ifjú; a harkányi, lemondás által megüresült leánytanítói állomásra pedig Szekeres Márton, g.-bátori tanító helyeztetett be a g.-bátori egyház és az abauji esperesi hivataltól nyerendő elbocsátó levele feltétele alatt.

56. Tárgyalás alá vétettek az országos ev. ref. egyházi közalap végrehajtó-bizottságához egyházmegyénkből segélyért folyamodó egyházak és lelkészek kérvényei, melyek is következőleg bírálattak el:

1. A mult 1885-ik év szeptember 9-én kiűtött tűzvész által templomától, paplakától megfosztatott *lácai egyház* 1000 forint segélyt kér.

Egyházmegyei közgyűlés a tűzvész által nehéz körülmények közzé jutott *lácai egyházat* 700 frt. segélyre ajánlja.

2. A *vísi* ugyancsak tűzkárosult egyház, kér 3000 frtot.

Egyházmegyei közgyűlés, tekintve a *vísi egyház* azon megdöbbenőleg szomorú állapotát, hogy temploma, tornya s harangja végképen megsemmisült, hogy templomának még helye is alig látszik; tekintve azon lesújtó helyzetet, hogy az egyháztagnok magok is csaknem egészen e tűzvész áldozataúl estek: két éven át évi 700 frt. segélyre hathatósan ajánlja.

3. A *sajó-hídvégi*, ugyancsak tűz által károsult egyház 600 frt. segélyt kér.

Egyházmegyei közgyűlés, habár a *sajó-hídvégi egyház* a mult 1885-ik évben 500 frttal segélyeztetett; de tekintettel azon nehéz helyzetre, hogy a mult évi nagy tűzvész az összes egyházi épületeket 80 család lakával együtt romokba döntötte; tekintettel arra, hogy félév folyama alatt, összes egyházi épületeit 12 ezer forintot meghaladó költséggel újból felépíttette; elhamvadott úrasztali készleteit, harangjait előállította, tagjaira

három év alatt befizetendő 4000 frtot vetett ki: a 6000 frt. adósság törlesztésére kért 600 frt. segély megadására a legmelegben ajánltatik.

4. *Az agárdi egyház*, iskolája s egyházi épületeinek kijavítására, 200 frt. segélyt kér.

Egyházmegyei közgyűlés, az *agárdi egyházat*, azon tekintetből is, hogy iskolája kijavítására a megyei közigazgatási bizottság által különbeni bezáratás terhe mellett utasított: 100 frt. segélyre ajánlja.

5. *A vékei leányegyház*, iskolája építésére, 230 frt. segélyt kér.

Egyházmegyei közgyűlés, a *vékei szegény leányegyházat*, mert iskolájának kijavítása elmulasztása esetén bezárással intette meg a megyei törvényhatóság, 200 frt. segélyre ajánlja.

6. *A karcsai egyház*, 700 frt. adósságának törlesztésére, 700 forintot kér.

Egyházmegyei közgyűlés, tekintettel azon körülményre, hogy 700 frt. adósságán felül műrégészeti becsesel bíró temploma a tűzvész után még nem hozatott rendbe, a kért 700 frt. segélyre ajánlja.

7. *Az ondi egyház*, javításokra 400 frt. segélyt kér.

Egyházmegyei közgyűlés a mulaszthatlan javítások eszközésére 250 frtra ajánlja.

8. *A monoki egyház*, templomának kijavítására, 609 frtot kér.

A csekély népességű, nagyszámú, más felekezetűek közt élő szegény egyházat egyházmegyei közgyűlés 300 frt. segélyre ajánlja.

9. *A zombori egyház*, adósságának törlesztésére 300 frtot kér.

Az igen csekély népességű, többféle vallásfelekezetűek közt levő egyházat egyházmegyei közgyűlés 150 frt. segélyre ajánlja.

10. *A petrahói egyház*, templomépítésből származott adósságainak törlesztésére, 520 frt. segélyt kér.

Egyházmegyei közgyűlés, a jelzett célra, 300 frt. segélyre ajánlja.

11. *A bereckii egyház*, új templom építésére, 3000 frtot kér.

Egyházmegyei közgyűlés, a csekély népességű egyházat a jelzett célra 500 frt. segélyre ajánlja.

12. *A hernád-kaki egyház*, paplak építésre 350 frtot kér.

Habár a mult évben 100 frt. közalapi segélyt nyert e célra, de mint igen szegény egyház, 200 frt. segélyre ajánltatik.

13. *A csobajai egyház*, az egyházi épületek újítására 400 forint segélyt kér.

Egyházmegyei közgyűlés, a jelzett célra, 200 frt. segélyre ajánlja.

14. *A nagy-rozvági egyház*, 1000 frt. adósságának törlesztésére 500 frtot kér.

Egyházmegyei közgyűlés nevezett célra 300 frt. segélyre ajánlja.

15. *A bacskai egyház*, elavult lelkészlakának és gazdasági épületeinek újból való építésére és rozzant templom tetőzetének kiújítására 700 frt. segélyt kér.

A nevezett cél tekintetéből, egyházmegyei közgyűlés által a kért 700 frt. segélyre hathatósan ajánlatik.

16. A *szomotor-vecsi egyház*, egyházi épületeinek újjítására, kér 200 frtot.

Egyházmegyei közgyűlés, mint sok terhekkel küzdőt, ezen célra ajánlja 100 frt. segélyre.

17. A *makkos-hogykai egyház*, szorúlt egyházi épületeinek kiújítására kér 200 frtot.

Egyházmegyei közgyűlés, mint szegény egyházat, a 200 frt. segélyre ajánlja.

18. A *sóstófalvai* (hoportyi) *leányegyház*, tanítói lak, iskola és imaház építésére, 450 frt. segélyt kér.

Tekintettel azon körülményre, hogy e csekély népességű leányegyház és község a Hernád folyó partszagatásai miatt más helyre települni kényszerült: 200 frt. segélyre melegen ajánlja.

19. A *leányvári leányegyház*, templom építésére, 500 forint segélyt kér.

Nevezett célra egyházmegyei közgyűlés által, mint igen szegény egyház, az 500 frt. segélyre ajánlatik.

20. A *tolcsvai egyház*, iskolája építésére 300 frt. segélyt kér.

Egyházmegyei közgyűlés, a *tolcsvai* csekély népességű s szegény egyházat, azon okból is, mert áldozattal fentartott iskoláját bezárással fenyegeti a megyei törvényhatóság, 200 frt. segélyre ajánlani határozta.

21. A *vajdácskai egyház*, adósságai törlesztésére, 300 frtot kér.

Egyházmegyei közgyűlés, az ezelőtt kilenc évvel tűzvész által nagy kárt szenvedett s ebből kifolyólag adóssággal, terhelt egyházat, 200 frt. segélyre melegen ajánlja.

22. *Sallai Sándor, erdő-horvátii* lelkész, 150 frt. segélyt kér.

Habár a mult évben 100 frt. segélyben részesítettett, mint igen nehéz körülmények közt élő lelkésztanító, ajánlatik a 150 frt. segélyre.

23. *Nagy Károly, szomotori* lelkész, 200 frt. segélyt kér.

Már a mult évben is segélyre előjegyezve levén, nyomasztó viszonyaira tekintettel, ajánlatik 200 frt. segélyre.

24. *Bagdy István, vési* lelkész, 300 frt. segélyt kér.

Habár nevezett agg lelkész a mult évben 200 frt. segélyt nyert; de ugyancsak a mult évben tűzvész által nagy mérvben megkárosítottván, 200 frt. segélyre ajánlatik.

25. *Lábos Endre, rozvágyi* lelkész, 300 frt. segélyt kér.

Tekintettel azon körülményre, hogy folyamodó testi betegsége miatt a lelkészi szolgálatok teljesítésére csaknem egészen képtelen, 200 frt. segélyre ajánlatik.

26. *Rácz Abrahám, csobaji* lelkész, 120 frt. segélyt kér.

Egyházmegyei közgyűlés, mint szegénysorsú lelkészt, 100 frt. segélyre ajánlja.

27. *Kolozsvári István, tolcsvai* lelkész, 100 frt. segélyt kér.

Egyházmegyei közgyűlés, folyamodó lelkészt, nyomasztó anyagi viszonyaira való tekintetből, 50 frt. segélyre ajánlja.

18. A nagy-géresi egyház, magtárépítésre 200 frtot kér.

Egyházmegyei közgyűlés, ezen kérvényt, a reform. lakosok vagyoni állapotát kellőleg fel nem tüntetöt, alaki hiánya miatt fel nem vehetőnek nyilvánította.

57. A folyó évi tavaszi és nyári egyházkerületi gyűlésen való képvisellettal egyházmegyénk részéről:

Esperes és báró Vay Sándor, helyettes egyházmegyei gondnokon kívül, *Bodolai József*, *Zombori Gedő* papi; *Pilissy Ferdinánd*, *Kóczán Miklós*, *Szinyei Gerzson* világi tanácsbírák és *Tóth Lajos*, főjegyző bizattak meg.

58. A *Tolcsvai Nagy Gedeon*-féle alapból járuló segélyre ajánlja egyházmegyénk:

a) Egyházak közül: a *hernád-kaki* és *leleszi* egyházakat.

b) Özvegyek közül: *Török Józsefné* és *Borcsik Gáborné* lelkész-özvegyeket.

c) Tanítók közül: *Bartha János*, kesznyéteni; *Nagy Sándor*, kis-géresi; *Kovács Ferenc*, vékei és *Teleki Pál* tarcali tanítókat.

59. Szegényebb lelkészek és tanítók számára gyűlt segélyre ajánltatnak: *Nagy Károly*, szomotori lelkész és *Szoboszlai Dániel*, simai tanító.

60. Az 1886. évi közhirdetésre felterjesztetnek:

A *vísi*, *hogykai*, *lukai* egyházak.

61. Az államsegélyből, *szükösi* vagy *hollandi* tárból segélyt kérnek s ajánltatnak:

Rácz Lajosné, *Tóth Károlyné*, *Lábos Menyhértné*, lelkész-özvegyek; *Kovács János*, vámos-újfalusi lelkész; *Lácai Szabó István*, *Kajdi Menyhért*, *Borcsik Gábor*, *Bodnár Lajos*, tanítók.

62. Mindezen pontok hitelesítették.

Jegyzették: *Tóth Lajos*, főjegyző: 1, 2, 3, 4, 7, 8, 15, 22, 24, 25, 29, 30, 31, 32, 33, 43, 44, 45, 46, 48, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62.

Végh Bertalan, világi jegyző: 13, 14, 18, 41, 42.

Buda János, aljegyző: 5, 9, 10, 19, 20, 27, 28, 49, 50, 51.

Abaházy József, aljegyző: 6, 11, 12, 16, 17, 21, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 47.

Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye, 1886. évi ápril hó 6—7. napjain, Sárospatakon tartott tavaszi közgyűlése alkalmából egybeült egyházmegyei bíróság

TÁRGYALÁSI JEGYZŐKÖNYVE.

Felvétetett Sárospatakon, 1886. évi ápril hó 7-ik napján, délelőtt 8 órakor, az alsózempléni ev. ref. egyházmegyei bíróság előtt, az 1885. évi őszi közgyűlés 25 számú határozatával *Kun József*, szentesi tanító ellen megrendelt fegyelmi eljárás foganatosítása tárgyában.

Jelenlevők:

Az elnökség részéről: *Kopré Ferenc*, esperes; *Dr. Lengyel Endre*, helyettes egyházmegyei gondnok.

A tanácsbírák részéről: *Zitász István*, *Bodolai József*, *Ölbey János*, *Zombori Gedő*, *Terhes Barna*, *Keresztúri József*, egyházi és *Szinyei Gerzson*, világi tanácsbírák; *Tóth Lajos*, egyházmegyei főjegyző s *Végh Bertalan*, világi jegyző, ügyis, mint a bíróság jegyzője.

Vádlott, *Kun József*, tanító, személyesen.

Ezek után a bíróság egyházi elnöke, az egyházmegyei bíróságot az egyházi törvénykezési rendtartás értelmében szabályszerűleg megalakultnak jelentvén ki, előterjeszti, hogy vádlott, az egyházmegyének több alkalommal meghozott határozatai szerint, mint tanító, hivatalos kötelességének teljesítésére s állásából kifolyó társadalmi tekinteteknek megfelelő tisztességes életmód folytatására és gyakorlására, sikertelenül hivatván fel: az egyházmegye 1885. évi őszi közgyűlésének 25. szám alatt meghozott határozatával, vádlott ellen a fegyelmi eljárást megrendelte, s a tárgyalás megtartását a folyó évi tavaszi közgyűlés alkalmára tűzte ki.

Személyesen megjelent vádlott, az ellene okmányszerűleg, jelesül: egyházlátogatási, körlelkészi és jogérvényes egyházmegyei határozatokkal s jelentésekkel igazolt vádbeli adatok ellenében netán tehető ténybeli kifogásai s védelmére bizonyítékul szolgálható adatok előterjesztésére hivatván fel: számtalan ízbeni mulasztásai mentségeül egyebet, mint azt, hogy a gyermekek himlősök voltak, azért nem taníthatott, felhozni nem tudott; mely állítása igazolására semmi próbaerejű bizonyítékot előmutatni, avagy azt még csak meg is kísérteni képes nem volt, s állítása, tarthatatlansága a hivatkozott okmányszerű bizonyítékokkal teljesen megcáfolva van.

Ezzel a tárgyalás befejeztetvén, az egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság, következőleg

í t é l t:

Kun József, mint a szentesi ref. egyház tanítója, az egyházi törvény 257. §. b) és h) pontjai alá eső fegyelmi vétség elkövetésében vétkesnek kimondatván, a 246. §. f) pontja alapján, tanítói hivatalától való végleges megfosztásra ítéltetik.

Ezen ítélet vádlott előtt kihirdettetni rendeltetik.

I n d o k o k :

A körlátogatói és egyházlátogatói jelentések igazolása szerint, vádlottban hiányzik azon nélkülözhetetlen kellék, hogy növendékeit a tantárgyba bevezetni, annak szellemével megismertetni tudja. Fogalma sincs arról, miként kell a vallás tanítását megkezdeni, s miként kell a tantárgy megértéséhez szükséges előismereteket közleni; mely hivatali képtelenségén felül, vádlott hivatala betöltetésében oly példátlan hanyagságot és mulasztást követett el, hogy az egyházmegye, a szentesi egyház jól felfogott érdekében, a tanítás ügyének ekkénti elhanyagolását tovább meg nem engedheti, s tekintettel azon körülményre, hogy vádlott számtalan figyelmeztetés és megintés ellenére, javulásának semminő jeleit — többszörös ígéretei dacára — sem adta; iszákos életet él, s ilyenemű magaviselete által az egyházas tekintély lealacsonyittatik, s a tanítói állás méltósága van megsértve: vádlott ellenében a fegyelmi büntetés legmagasabb fokát, a tanítói hivataltól való végleges megfosztást, mint többször visszaeső ellen, kimondani kellett.

Ezen ítélet vádlott előtt kihirdettetvén, azt nem felebbezte.

Ezzel a jegyzőkönyv délelőtt 9¹/₂ órakor berekesztetett s aláíratott.
Kelt, mint fent.

Végh Bertalan,
világi jegyző, mint az egyházm. bíróság jegyzője.

Kopré Ferenc,
esperes, mint az egyházm. bíróság egyh. elnöke.

Dr. Lengyel Endre,
h. egyházm. gondnok, mint az egyházm. bíróság
világi elnöke.

Tárgymutató

arra nézve, hogy mely számú határozati pontok, mely egyházakat vagy egyeseket illetnek.

- A**baházy József aljegyzőt 39.
Bagdi István helyettes lelkészt 33.
Bartha József segédlelkészt 8.
Báji egyházat 20., 21.
Bodolay József tanácsb. 46., 52., 57.
Bogoly Józseferdőhorváti lakost 39.
Borcsik János tanítót 48.
Cigándi egyházat 41.
Czike Ferenc lelkészt 19.
Czinke István lelkészt 10.
Csanálosi egyházat 7.
Csobaji egyházat 11.
Dobszai egyházat 17.
Egyházakat általában 4.
Egyházkerületet 7., 18., 20., 26., 28., 31., 32., 33., 43., 44., 45., 54., 55., 56., 57., 58., 59., 60.
Erdőbényei egyházat 28., 40.
Esperesi hivatalt 13., 30., 46., 61.
Harkányi egyházat 36.
Kaki egyházat 27.
Kenézi egyházat 19.
Kovács Ferenc örösi lakost 18.
Komjáthi Gábor lelkészt 31.
Kóczán Miklós tanácsbíró 52., 57.
Kónya András dékánt 6., 10.
Kun József tanítót 42.
Lengyel Endre dr. tanácsbíró 52.
Mádi egyházat 17.
Monoki egyházat 16.
Nagy Sándor segédlelkészt 50.
Olajos Pál gesztelyi lelkészt 8.
Örösi egyházat 17.
Pap József taanítót 48.
Perbenyiki egyházat 17.
Pilissy Ferd. tanácsbíró 52., 57.
Pogány Frigyes tanítót 48.
Ragályi Endre tanítót 40.
Smegner János tanítót 22.
Soltész József tanítót 48.
Súlyok József tanítót 23.
Szántay István lelkészt 26.
Szekeres Márton tanítót 35.
Szentesi egyházat 42.
Szerencsi egyházat 22., 23., 24., 25.
Szinyei Gerzson tanácsbíró 50., 52., 47.
Szoboszlay Dániel tanítót 10.
Szomotor-b.-vécsi egyházat 13., 14., 15.
Tatár József tanítót 34., 48.
Tárkányi egyházat 29.
Terhes Barna tanácsbíró 50., 52.
Tóth Bénéjámín t.-kenézi lakost 19.
Tóth Lajos pénztárnokot és főjegyzőt 5., 19., 57.
Zitás István tanácsbíró 46.
Zombori egyházat 37.
Zombori Gedő tanácsbíró 57.
Vay Miklós báró idb. főgondnokot 2.
Báró Vay Sándor tanácsbíró 57.
Végh Bertalan egyházmegyei ügyvéd s világi jegyzőt 12., 19.